

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
факультету управління
фінансами та бізнесу
доц. А.В. Стасишин
«28» серпня 2020 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»

(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр

Програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів, які навчаються за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «магістр», 10 с.

Розробник:

Шушкова Ю.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансового менеджменту

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту

проф. Ситник Н.С.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року

ЗМІНИ
до робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження робочої програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09. 2020р. лекції з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» проводяться онлайн із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	27.08.2020 р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020 р. з 21 вересня 2020 р. по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські (практичні) заняття з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	Розпорядження від 16.09.2020 р. № 141-р	

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств. Тому, необхідною умовою є формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про фінансові відносини в господарському процесі, фінансовому механізмі, технології управління фінансовою діяльністю господарчого суб'єкта.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Фінансовий менеджмент» є економічні відносини, що виникають у процесі управління фінансами підприємств.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з управління фінансами підприємств.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» полягають у:

- вивченні теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту;
- набутті знань і практичних навичок з управління грошовими потоками, капіталом, прибутком та активами підприємства;
- засвоєнні методики визначення ціни (вартості) капіталу та з'ясування способів оптимізації його структури;
- вивченні методів оцінки фінансового стану підприємства, його потреби у фінансових коштах; методів внутрішньофірмового фінансового прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками; застосування фінансових інструментів антикризового управління підприємствами.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

<i>Попередні дисципліни</i>	<i>Наступні дисципліни</i>
Економіка і фінанси суб'єктів підприємництва	Податковий менеджмент
Фінанси суб'єктів підприємництва	Управління фінансовою санацією
Економіка підприємств	Фінансова безпека
Менеджмент	
Бухгалтерський облік	
Фінансовий аналіз	

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність досліджувати тенденції розвитку підприємств за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність їх фінансової політики.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.
Здатність розуміти особливості фінансової діяльності підприємств.	Знати економічний зміст і місце підприємств в ринковій економіці. Аналізувати організаційно-правові форми підприємств та особливості організації та ведення фінансової діяльності
Розуміння особливостей формування фінансових ресурсів підприємств.	Знати економічний зміст фінансових ресурсів, значення фінансового забезпечення для функціонування і розвитку підприємств. Аналізувати структуру власного та позиченого капіталу.
Здатність працювати в групі над проектами, уміння використовувати результати роботи бухгалтерії, фінансових аналітиків для прийняття рішень.	Вміти складати фінансові плани та прогнози. Аналізувати фінансовий стан, обчислювати інвестиційну привабливість, фінансовий потенціал.
Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	Вміти оцінювати фінансовий стан підприємства, його потреби у фінансових коштах; здійснювати внутрішньофірмове фінансове прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками; застосувати фінансові інструменти антикризового управління підприємствами.
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері фінансової діяльності підприємств.	Володіти особливостями управління фінансами підприємств та його пріоритетні напрями. Аналізувати податкове навантаження.
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами обґрунтування доцільності прийняття управлінських рішень.

Навчальна програма складена на 5 кредитів.
 Форми контролю – поточний контроль, екзамен.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

- Тема 1.** Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту
- Тема 2.** Система забезпечення фінансового менеджменту
- Тема 3.** Управління грошовими потоками на підприємстві
- Тема 4.** Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках
- Тема 5.** Управління прибутком
- Тема 6.** Управління активами
- Тема 7.** Вартість і оптимізація структури капіталу
- Тема 8.** Управління інвестиціями
- Тема 9.** Управління фінансовим потенціалом підприємства
- Тема 10.** Управління фінансовими ризиками
- Тема 11.** Аналіз фінансових звітів
- Тема 12.** Фінансове прогнозування і планування на підприємстві
- Тема 13.** Антикризове фінансове управління на підприємстві

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Сутність фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент як система управління фінансами підприємства. Функції фінансового менеджменту. Необхідність і значення фінансового менеджменту.

Принципи фінансового менеджменту. Умови ефективного функціонування фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Основні завдання фінансового менеджменту.

Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Об'єкти і суб'єкти фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту

Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Особливості організації фінансового менеджменту залежно від форми організації бізнесу і сфери діяльності.

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Фінансова інформаційна база.

Показники інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Зміст фінансової звітності. Загальні вимоги до інформаційної бази. Основні користувачі фінансової інформації.

Внутрішній фінансовий контроль. Фінансовий контролінг. Принципи побудови системи фінансового контролінгу на підприємстві.

Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві

Суть грошового потоку. Значення грошових потоків у діяльності підприємств. Види грошових потоків та їх класифікація. Принципи управління грошовими потоками. Оптимізація грошових потоків.

Вхідні грошові потоки та їх характеристика. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками. Управління грошовими потоками пов'язаними з операційною діяльністю. Управління грошовими потоками пов'язаними з операційною діяльністю.

Вихідні грошові потоки та їх характеристика. Зміст і завдання управління вихідними грошовими потоками. Управління видами вихідних грошових потоків.

Планування надходження і використання грошових коштів. Розробка і застосування платіжного календаря.

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Види процентних ставок. Нарахування простих і складних процентів.

Майбутня вартість грошей та її зміст. Поняття компаундирування. Розрахунок майбутньої вартості грошей з урахуванням анuitетів. Використання процентного фактора у розрахунках майбутньої вартості грошей.

Теперішня вартість грошей та її зміст. Поняття дисконтування та сфери його застосування. Визначення суми дисконту. Визначення чистого дисконтного доходу. Розрахунок теперішньої вартості анuitетів. Поточна вартість довічної ренти. Використання процентного фактора у розрахунках теперішньої вартості грошей.

Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Вплив інфляції та ліквідності на зміну вартості грошей. Ризик та його вплив на зміну вартості грошей.

Тема 5. Управління прибутком

Економічна сутність прибутку підприємства. Види прибутку. Зміст і завдання управління прибутком підприємства.

Управління прибутком від операційної діяльності. Формування прибутку від основної діяльності. Фактори, які впливають на формування операційного прибутку. Операційний леверидж. Гранична виручка і граничні витрати. Аналіз беззбитковості. Розробка цінової політики та її оптимізація на підприємстві. Політика максимізації прибутку підприємства.

Управління формуванням прибутку від іншої операційної діяльності. Формування прибутку від фінансових операцій.

Управління розподілом прибутку підприємства. Вплив на розподіл прибутку системи оподаткування. Управління використанням чистого прибутку. Дивідендна політика підприємства і використання прибутку.

Тема 6. Управління активами

Економічна сутність і види активів. Склад і структура активів підприємства.

Зміст і завдання управління оборотними активами. Управління виробничими запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. Методи інкасації дебіторської заборгованості. Методи рефінансування дебіторської заборгованості. Управління грошовими коштами. Оптимізація залишку грошових коштів підприємства.

Джерело формування оборотних активів підприємств та шляхи забезпечення їх оптимальної структури. Стратегія фінансування оборотних активів: агресивна модель, консервативна модель, компромісна модель.

Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами.

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

Економічна сутність капіталу підприємства. Класифікація капіталу. Визначення загальної потреби в капіталі.

Власний капітал та його формування. Статутний капітал. Пайовий капітал. Резервний капітал. Нерозподілений прибуток. Управління формуванням власного капіталу підприємства.

Позичковий капітал. Довгострокові фінансові зобов'язання. Короткострокові фінансові зобов'язання. Кредиторська заборгованість. Управління позичковим капіталом підприємства. Управління кредиторською заборгованістю.

Вартість капіталу підприємства. Вартість капіталу як міра прибутковості. Норма капіталу. Визначення вартості власного капіталу. Вартість акціонерного капіталу. Оцінка

загальної вартості капіталу. Вартість позичкового капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Фінансовий леверидж.

Структура капіталу підприємства. Фактори, які впливають на структуру капіталу. Управління структурою капіталу. Оптимізація структури капіталу. Політика підприємства щодо структури капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.

Теоретична суть формування фінансового потенціалу підприємства. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу підприємства. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Інвестиції як фактор зростання фінансового потенціалу. Напрями нарощування фінансового потенціалу підприємства.

Тема 8. Управління інвестиціями

Суть та види класифікацій інвестицій. Зміст і завдання управління інвестиціями. Види інвестицій. Формування інвестиційної політики.

Форми реальних інвестицій та їх особливості. Капітальні вкладення. Види інвестиційних проектів. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємств. Управління реалізацією реальних інвестиційних проектів.

Управління джерелами фінансування капіталовкладень. Амортизаційна політика підприємства. Використання прибутку. Інструменти довготермінового фінансування інвестицій. Визначення оптимальної структури джерел фінансування капіталовкладень. Прогнозування джерел фінансування.

Управління фінансовим інвестиціями. Вкладення коштів у цінні папери. Розміщення коштів на депозитних рахунках. Інвестиційний портфель. Принципи формування інвестиційного портфеля. Методи оцінки інвестиційного портфеля з урахуванням ризику. Диверсифікація інвестиційного портфелю. Венчурний капітал підприємства.

Тема 9. Управління фінансовим потенціалом підприємства

Економічна суть категорій «потенціал» і «фінансовий потенціал» підприємства. Джерела формування фінансового потенціалу підприємств. Місце фінансового потенціалу в структурі економічного потенціалу, та його взаємозв'язки з іншими структурними компонентами.

Функції фінансового потенціалу підприємства (планування, реалізації, контролю). Характерні особливості розвитку фінансового потенціалу підприємства. Екзогенні та ендогенні фактори формування фінансового потенціалу. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу підприємств.

Роль та значення фінансового потенціалу в структурі стратегічного потенціалу підприємства. Напрями управління фінансовим потенціалом підприємства.

Основні принципи управління грошовими потоками підприємства (інформативну достовірність, збалансованість, ефективність, ліквідність). Управління фінансовим потенціалом підприємств.

Тема 10. Управління фінансовими ризиками

Економічна суть фінансових ризиків та їх класифікація. Основні види фінансових ризиків. Фактори, які впливають на рівень фінансових ризиків.

Зміст управління фінансовими ризиками. Процес їх прогнозування та нейтралізації в фінансовій діяльності підприємств.

Методи розрахунку ризиків. Економіко-статистичні методи оцінки рівня ризиків. Експертні методи оцінки. Аналогові методи оцінки. Премія за ризик і порядок їх визначення.

Способи уникнення та нейтралізації фінансових ризиків. Страхування ризиків.

Тема 11. Аналіз фінансових звітів

Характеристика фінансових звітів підприємств. Методи оцінки фінансових звітів. Склад та зміст фінансової звітності підприємства відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Зміст і завдання аналізу фінансових звітів.

Бухгалтерський баланс і його значення для аналізу фінансового стану підприємства
Аналіз динаміки і структури активів і пасивів балансу.

Аналіз звіту про фінансові результати (сукупний дохід) підприємства. Аналіз звіту про рух грошових коштів. Критерії і методика оцінки незадовільної структури балансу підприємства.

Система показників фінансового стану підприємства та їх оцінки. Аналіз економічного потенціалу підприємства. Аналіз показників ліквідності і платоспроможності підприємства. Оцінка ліквідності балансу підприємства. Показники фінансової стійкості і стабільності підприємства та їх оцінка. Показники ринкової ділової активності підприємства. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства.

Тема 12. Фінансове прогнозування і планування на підприємстві

Фінансове прогнозування і планування в системі фінансового менеджменту. Цілі та завдання фінансового прогнозування і планування.

Методи фінансового прогнозування і планування. Бюджетування та його сутність. Види бюджетів. Порядок складання бюджетів (кошторисів). Методика розрахунку основних фінансових показників бюджетів.

Бюджетування (планування) операційної діяльності. Порядок розробки бюджету капітальних вкладень. Оперативне фінансове планування як основа внутрішнього фірмового фінансового контролю.

Тема 13. Антикризове фінансове управління на підприємстві

Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством.

Сутність банкрутства підприємства. Види банкрутства. Фінансові наслідки банкрутства. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Система попереднього реагування на загрозу банкрутства. Упереджувальні заходи щодо банкрутства. Внутрішні механізми фінансової стабілізації.

Фінансова санація підприємства. Форми фінансової санації. Менеджмент санації підприємства, його функції та завдання. Методи фінансування санації підприємства.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

4.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
4. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI //Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
8. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560- XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1560-12>.
9. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40–IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/40-15>
10. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 № 514–VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/514-17>
11. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576–XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
12. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2211–III // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2210-14>
13. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
14. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>.

4.2. Додаткова література

15. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. В 2 т. 4-е изд. К.: Омега-Л, 2011. – 1330 с.
16. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко – Х. : Видавництво Іванченка.І С., 2016. – 232 с.
17. Бригхэм Ю. Ф. Финансовый менеджмент : экспресс-курс : [пер. с англ.] / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон. - 4-е изд. - Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2011. - 541 с.
18. Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін. / за ред. І. С. Лапіної. – Одеса: Атлант, 2016. – 313 с.
19. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Васьківська К. В., Сич О. А. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
20. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук та ін. – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.

21. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. редакцією д-ра екон. наук І.О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. – Суми, 2014. – 427 с.

22. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. – Київ: КНЕУ, 2017. – 534 с.

23. Фінансовий менеджмент: підручник / Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. / за ред. Кнейслер О. В. – Тернопіль: Економічна думка, 2018. – 482 с.

24. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Лачкова, О. В. Жилиякова – Х.: ХДУХТ, 2017. – 197 с.

25. Шушкова Ю.В., Кунта О.В. Сутність фінансової стійкості підприємства та методика її оцінки. *Механізм системного оновлення національної економіки України* : Збірник матеріалів VIII засідання наукового товариства ЛІ МАУП та інших Вищих навчальних закладів м. Львова (20 травня 2016 р.). – Львів: ЛІ МАУП, 2016. – С. 42-47.

26. Шушкова Ю.В., Оліферович І.Р., Павлішак М.С. Фінансова стійкість підприємства у контексті антикризового управління. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 3/1. С. 32–36.

4.3. Інтернет–сайти

27. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.

28. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

30. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/

31. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mf.gov.ua/

32. Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>

33. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>.

34. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>.